

Onderdoor 25
Postbus 30, 3990 DA Houten
Telefoon 030 639 26 11
Fax 030 639 28 99
E-mail: gemeentehuis@houten.nl
Internet: www.houten.nl

Aan de Gemeenteraad van Houten
Postbus 30
3990 DA HOUTEN

Datum	Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Bijlagen
7 juni 2021			Audit- en Rekeningcommissie	1
Onderwerp				
Onderzoek jaarstukken 2020				

Geachte raad,

Met genoegen bieden wij u ons rapport aan over de jaarstukken 2020. In het rapport staan onze bevindingen over het jaarverslag en de jaarrekening van de gemeente Houten. Ook dit jaar was de controle echter nog niet geheel afgesloten bij het opstellen van ons advies. De accountantscontrole van de RBL en WIL waren bijvoorbeeld nog onderhanden op het moment dat de ARC de accountant sprak. Voor zover de controle al wel heeft plaatsgevonden, zijn de daaruit volgende bevindingen van de accountant betrokken bij onze aanbevelingen.

Jaarverslag

De ARC is, alles in aanmerking nemende, tevreden over het jaarverslag 2020. Uitgangspunt is dat de raad zich een goed oordeel kan vormen over het (door het college) gevoerde beheer en beleid en wat het maatschappelijke effect hiervan is geweest. Daaraan voldoet het jaarverslag in voldoende mate. Wel moet de ARC gelijktijdig constateren dat de doorontwikkeling van de jaarstukken als het gaat om de programmaverantwoording stagneert. Dit blijkt uit het feit dat onze aanbevelingen niet altijd leiden tot zichtbare verbeteringen. De financiële verslaglegging wordt daarentegen wel steeds beter. Dit maakt dat onze technische vragen steeds minder betrekking hebben op de financiële verantwoording. Een voorbeeld van zo'n verbetering is het heldere overzicht van financiële kengetallen (signaleringswaarden) dat nu is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De ARC wil graag opnieuw wijzen op de noodzaak tot een verdere professionalisering van het gebruik van informatie, analyse en kentallen in het kader van sturing en verantwoording. Bereiken we voldoende wat we willen bereiken en doen we daarvoor de goede dingen? Het inzicht in wat het maatschappelijke resultaat van beleid en interventies is geweest kan beter. Ook in de bestuurlijke beschouwing zou hier meer de nadruk op mogen liggen.

Accountant

De accountant kan nog niet volledig steunen op de IT-omgeving van Houten. Dit verdient dan ook aandacht. Hier speelt enerzijds de noodzaak om te investeren in nieuwe technieken en de mogelijkheden die data-analyses en automatisering bieden. Anderzijds vraagt de interne beheersing van verschillende niveaus in de organisatie een nieuwe manier van werken die nog onvoldoende in het DNA van de organisatie lijkt te zitten. Processen met betrekking tot de interne beheersing moeten scherper. En ernaar handelen vraagt ook nieuw gedrag en eigenaarschap. Zo constateert de accountant dit jaar opnieuw dat aanbestedingen niet altijd rechtmatig verlopen.

Ook uit onze brief aan het college van 10 mei betreffende de voortgangsrapportage managementletter en frauderisicoanalyse, blijkt dat er nog veel werk onderhanden is.

Grondexploitatie

Toekomstige ruimtelijke opgaven zullen een groot beslag leggen op financiële middelen van de gemeente. Het is daarom belangrijk dat er helderheid komt over de aanwending van tussentijdse winsten op de grondexploitatie. Bijvoorbeeld vanwege een specifieke bestemmingsreserve voor de toekomstige ruimtelijke opgaven. De ARC ziet daarom graag een voorstel van het college tegemoet.

Ontwikkeling en dialoog

Wij realiseren ons dat er veel op de gemeente afkomt. 2020 was een bijzonder jaar waarin corona de samenleving en de gemeentelijke organisatie op de proef stelde. Wij hebben het college en de directie daarom gevraagd vaker met de ARC in gesprek te treden over de voortgang van aanbevelingen, wat haalbaar en nodig is. Daarbij zien we ook een proces voor ons waarbij de vraag gesteld wordt hoe we de raad beter kunnen bedienen als het gaat om het verantwoorden en sturen op basis van informatie. Het beeld dat we daar bij hebben is dat de raad vaker en uitvoeriger op basis van informatie en analyse geïnformeerd wordt over de grote thema's die spelen. Per thema is er dan ook meer tijd voor gesprek en debat. De jaarstukken zouden dan veel beknopter kunnen en zich tot de kern van 'de staat van houten' kunnen beperken. De nieuws waarde van de jaarstukken zou in zo'n geval ook beperkter kunnen zijn.

In Control Statement

Het streven naar een 'In Control Statement' (ICS) in de nabije toekomst past bij de hiervoor geschetste beeld. Met een ICS verklaren het bestuur en management dat de interne beheersings- en controlesystemen van een gemeente adequaat en effectief zijn. Dat de gehele bedrijfsvoering bijdraagt aan de realisatie van beleidsdoelstellingen. Het gaat dan ook om borging van een diversiteit aan processen én om de competenties van de medewerkers. Het omvat ook de doeltreffendheid en doelmatigheid van beleid. Veel breder dus dan 'we hebben de financiën en de financiële rechtmatigheid onder controle' zoals de met ingang van het verslagjaar 2021 in te voeren rechtmatigheidsverantwoording door het college omhelst. Ook de VNG pleit ervoor een ICS te overwegen.

Tot slot

De commissie is tevreden over de wijze waarop zij in de afgelopen periode haar werk heeft kunnen doen. Dit ondanks dat de controle van de accountant nog niet geheel is afgerond. Met betrekking tot het laatste verneemt de ARC graag welke maatregelen het college samen met de RBL en de WIL kan nemen opdat de controle in Houten in de toekomst geen vertraging (meer) oploopt. Wij vragen het college om een verkenning met betrekking tot dit vraagstuk, samen met onze partners, zodat hier tijdig afspraken over gemaakt kunnen worden.

Wij bedanken het college en de directie voor het feit dat zij, net als in vorige jaren, al in een vroeg stadium de beschikking kreeg over het concept jaarverslag. Dit maakte het mogelijk om ondanks de geringe tijd die gegeven was, toch met elkaar de stukken serieus door te nemen. Verder wil de commissie haar dank uitspreken voor de ondersteuning die zij daarbij heeft ontvangen vanuit de ambtelijke organisatie.

Met vriendelijke groet,

Frank van der Meij (ITH)
Voorzitter

Mede namens de andere leden van de Audit- en Rekeningcommissie:

Pascal Ooms (SGP)
Jan Rinkel (VVD)
Marian Aanen (Groep Aanen)

Marcel van Gooswilligen (D66)
Pieter de Winter (CDA)

Bijlage: - Rapport Jaarstukken 2020